

Između dva popisa Srbija „izgubila“ više od 300.000 stanovnika

Kako zaustaviti demografsko odumiranje

Katarina Živanović

Srbija u proseku izgubi 30.000 stanovnika godišnje - reč je uglavnom o radno sposobnoj populaciji starosti između 55 i 59 godina. Alarmantan je i pokazatelj koji govori o odnosu broja penzionera prema broju zaposlenih s obzirom na to da na jednog zaposlenog dolazi 1,47 penzionera. Osim negativne stope prirodnog priraštaja, migracija stanovništva koje trbuhom za kruhom odlazi u inostranstvo, dodatni je faktor demografskog odumiranja Srbije. Ovo su samo neki u nizu poražavajućih podataka na koje su ukazali učesnici panel-diskusije „Demografski trendovi i kadrovski kapacitet Srbije“, koju je organizovao Danas konferens centar.

Ljiljana Đorđević, šefica Odseka za popis stanovništva Republičkog zavoda za statistiku, istakla je da Srbija godišnje izgubi toliko stanovnika koliko ih je registrovano u opštinama Čičevac ili Knjaževac.

- Prema poslednjem popisu, u našoj zemlji ima 7.186.862 stanovnika, što je za 311.139 manje u odnosu na prethodni popis iz 2002. Prosečna starost stanovnika Srbije je 42,2 godine, a u pojedinih selima u istočnoj i južnoj Srbiji i preko 50 godina. Pritom ne govorim o selima sa po nekoliko starih ljudi, koja će izumreti. Činjenica je, takođe, da u 2011. godini, u čak 1.458 naselja nije rođeno nijedno dete - rekla je Đorđevićeva.

Ukazujući na veoma izražene migracione procese, ona je podsetila da je u prethodnih deset godina Srbiju napustilo više od 146.500, mahom visokoobrazovanih ljudi. Prosek godina onih koji odlaze u inostranstvo je 28,7. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, negativan prirodni priraštaj stanovništva karakteristika je demografskih kretanja u Srbiji još od 1992. godine. Žene se sve kasnije udaju i rađaju po jedno, ili nijedno dete.

- I na popisu stanovništva 2002. godinu zabeležen je negativan prirodan prira-

štaj, ali taj trend se ne može objašnjavati samo višom stopom mortaliteta u odnosu na natalitet, već i podatkom da se mnogo ljudi odselilo iz Srbije, najviše u SAD, Australiju, Kanadu, Italiju, Nemačku, Austriju i Švajcarsku. Glavni razlozi iseljavanja su nemogućnost pronalaska posla, kao i nizak životni standard koji je prisutan u našoj zemlji u poslednje dve decenije - istakla je Ljiljana Đorđević.

Ivana Čikarić iz Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike iznela je zanimljiv podatak da je sve veći broj mladih, visokoobrazovanih stručnjaka, koji osim u države Evropske unije, odlaze i u pojedine azijske zemlje.

- Radne dozvole za posao u inostranstvu dobijaju se na nekoliko načina. Tako recimo sa Belorusijom i Bosnom i Hercegovinom imamo sklopljene bilateralne sporazume o zapošljavanju, dok smo sa Nemačkom, još 2001, potpisali ugovor o poslovnoj saradnji, takozvani detašman. Samo u 2012. su putem detašmana mesečno izdate oko 1.474 radne dozvole. Takve ugovore planiramo da potpišemo i sa Grčkom, Rusijom i Mađarskom - kaže Ivana Čikarić.

Ona je dodala da u Srbiji postoji 58 agencija za zapošljavanje, preko kojih se mogu dobiti radne dozvole za odlazak u inostranstvo, a tu je i Nacionalna služba za zapošljavanje.

- Rad tih agencija ponekad je problematičan. Ugovor o radu se potpisuje u Srbiji, ali oni koji odlaze na rad u inostranstvo preko agencija ponekad to ne znaju, pa se dešava da ugovor potpišu na arapskom, u nekoj od azijskih zemalja, ne znajući šta potpisuju. Zbog toga je jedna agencija zatvorena, a u narednim mesecima pod lupom će se naći sve agencije - najavila je Čikarićeva.

Tatjana Radosavljević, direktorka Lekarske komore Srbije, istakla je da se na birou Nacionalne službe za zapošljavanje nalazi 2.500 lekara, dok nekim zdravstvenim ustanovama nedostaju specijalisti.

- To je svojevrsan apsurd i očigledno je da bi sistem obrazovanja, i pre svega dobijanja specijalizacija, trebalo

da se menja. Studentima medicine trebalo bi olakšati studiranje, jer u postojećim uslovima nerealno je očekivati da pre 33. godine završe specijalizaciju. Na listi deficitarnih zanimanja su anesteziolozi, radiolozi, patolozi i kardiohirurzi. Veliki broj ovih specijalista odlazi na rad u inostranstvo, jer su tamo znatno više plaćeni. Samo od početka godine Lekarskoj komori Srbije podneta su 552 zahteva za odlazak u inostranstvo - upozorila je Tatjana Radosavljević.

Prema rečima Danasove panelistkinje, dodatni problem sa kojim se zdravstvo u Srbiji suočava jeste taj što je čak polovina od ukupnog broja lekara starija od 50 godina. Oni će za pet do osam godina otići u penziju, a među njima je najviše pedijatra - tri od četiri pedijatra će u narednih osam godini biti penzionisana.

- U domovima zdravlja, gde bi trebalo da se pruža 80 odsto zdravstvenih usluga, radi samo 3.000 lekara, odnosno 10 odsto. Oni ne mogu da postignu sve da urade, i zbog toga je neophodna reforma celokupnog zdravstvenog sistema - smatra direktorka Lekarske komore Srbije.

Jelica Timotijević, direktorka Sektora za odnose sa javnošću PIO fonda, ukazala je na posledice kadrovskog deficita, odliva radno sposobnog stanovništva u inostranstvo i negativnog prirodnog priraštaja na održivost penzionog sistema Srbije.

- Broj penzionera je u porastu u odnosu na broj zaposlenih. Trenutno imamo 1,7 miliona penzionera i 2,5 miliona ljudi koji plaćaju penziono osiguranje. Na jednog penzionera dolazi 1,47 zaposlenih, što penzioni fond čini neodrživim. Zato država dotira sredstva za isplatu penzija. Optimalan broj penzionera u odnosu na broj zaposlenih je jedan prema tri. Koliko je situacija dramatična, govori podatak da bi broj penzionera u odnosu na zaposlene bio jedan prema dva, čak i kad bi se zaposlili svi koji rade u svojoj zoni - rekla je Jelica Timotijević i dodala da je reforma penzionog sistema neophodna.

Starenje kao trend

- Čak 146.000 stanovnika Srbije napustilo je zemlju u prethodnih 11 godina. Osim toga, u protekle tri decenije broj dece smanjio se za 500.000. Procenjuje se da će do 2021. godine broj onih mlađih od 15 godina pasti ispod milion, dok bi za dvadeset godina mogao da se smanji za još 200.000. Na popisu stanovništva obavljenom pre jedanaest godina prvi put se dogodilo da u Srbiji ima više stanovnika starijih od 65 godina nego dece mlađe od 15 godina, a taj negativni trend još više je došao do izražaja u najnovijem popisu. Opustela su mnoga sela, a čak u oko 1.000 naselja živi manje od 100 ljudi - upozorava Ljiljana Đorđević, šefica Odseka za popis stanovništva pri Republičkom zavodu za statistiku.

Page: 4

Reach: 0

Country: SERBIA

Size: 964 cm2

2 / 2

Ljiljana Đorđević, šefica Odseka za popis stanovništva Republičkog zavoda za statistiku

Srbija godišnje izgubi toliko stanovnika koliko ih je registrovano u opštinama Čičevac ili Knjaževac. Ali osim negativnog prirodnog priraštaja, koji je karakteristika demografskih kretanja u Srbiji još od 1992. godine, na takav trend utiču i veoma izraženi migracioni procesi. Podsetiću da je samo u prethodnih deset godina Srbiju napustilo više od 146.500, mahom visokoobrazovanih ljudi. Prosek godina onih koji odlaze u inostranstvo je 28,7.

Ivana Čikarić iz Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike

Sve je veći broj visokoobrazovanih stručnjaka, koji osim u države EU, odlaze i u pojedine azijske zemlje. Radne dozvole za posao u inostranstvu dobijaju se na nekoliko načina. Tako recimo sa Belorusijom i Bosnom i Hercegovinom imamo sklopljene bilateralne sporazume o zapošljavanju, dok smo sa Nemačkom, još 2001, potpisali ugovor o poslovnoj saradnji, takozvani detašman. Samo u 2012. su putem detašmana mesečno izdavane oko 1.474 radne dozvole. Takve ugovore planiramo da potpišemo i sa Grčkom, Rusijom i Mađarskom.

Tatjana Radosavljević, direktorka Lekarske komore Srbije

Na listi deficitarnih zanimanja su anesteziolozi, radiolozi, patolozi i kardiohirurzi. Veliki broj ovih specijalista odlazi na rad u inostranstvo, jer su tamo znatno više plaćeni. Samo od početka godine Lekarskoj komori Srbije podneta su 552 zahteva za odlazak u inostranstvo. Dodatni problem sa kojim se zdravstvo u Srbiji suočava jeste taj što je čak polovina od ukupnog broja lekara starija od 50 godina. Oni će za pet do osam godina otići u penziju, a među njima je najviše pedijatar - tri od četiri pedijatra će u narednih osam godini biti penzionisana.

Jelica Timotijević, direktorka Sektora za odnose sa javnošću PIO fonda

Trenutno imamo 1,7 miliona penzionera i 2,5 miliona ljudi koji plaćaju penziono osiguranje. Na jednog penzionera dolazi 1,47 zaposlenih, što penzioni fond čini neodrživim. Zato država dotira sredstva za isplatu penzija. Optimalan broj penzionera u odnosu na broj zaposlenih je jedan prema tri. Koliko je situacija dramatična, govori podatak da bi broj penzionera u odnosu na zaposlene bio jedan prema dva, čak i kad bi se zaposlili svi koji rade u svojoj zoni.

Alarmantni podaci

- U Srbiji živi **7.186.862** stanovnika, odnosno **311.139** manje u odnosu na popis iz 2002.
- Prosečna starost stanovnika **42,2** godine
- Srbiju napustilo više od **146.500**, mahom visokoobrazovanih ljudi
- Prosek godina onih koji odlaze u inostranstvo je **28,7**

